

Rikosseuraamuslaitoksen lausunto (Lausuntopyyntö HE 189/2022 vp)

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta on pyytänyt kirjallista asiantuntijalausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi sukupuolen vahvistamisesta sekä siihen liittyvien lakien muuttamisesta (HE 189/2022 vp).

Rikosseuraamuslaitos on hallituksen esitysluonnokseen antamassaan lausuntopalautteessa pitänyt kannatettavina esityksen keskeisiä ehdotuksia, kuten lisääntymiskyvyttömyyden vaatimuksen poistamista sukupuolen oikeudellista vahvistamista koskevista edellytyksistä sekä sukupuolen vahvistamista koskevan hakemuksen perustumista jatkossa täysi-ikäisen henkilön omaan selvitykseen. Rikosseuraamuslaitos on nostanut esille myös sukupuolen vahvistamisen vaikutukset vankeja ja tutkintavankeja koskevaan sääntelyyn sekä ehdotettujen muutosten rangaistusten täytäntöönpanolle mahdollisesti aiheuttamat haasteet.

Esityksessä on huomioitu vankeja ja tutkintavankeja koskeva sääntely. Vankeuslakia ja tutkintavankeuslakia on esityksessä ehdotettu muutettavaksi niin, että sukupuolen mukaisesta osastosijoittelusta voitaisiin poiketa sukupuolensa vahvistaneen vangin tai tutkintavangin osalta, mikäli se olisi välttämätöntä hänen itsensä tai muun henkilön turvallisuuden suojelemiseksi. Päätösvalta olisi tällöin tavanomaista osastosijoittelua korkeammalla ja samalla tasolla kuin vankilaan sijoittamisesta tai toiseen vankilaan siirtämisestä päätettäessä. Kyseisiin päätöksiin olisi myös muutoksenhakumahdollisuus. Rikosseuraamuslaitos pitää hyvänä, että kyseiset seikat on huomioitu esityksessä, eikä niiden osalta ole muutosehdotuksia.

Esitykseen on asianmukaisesti kirjattu Rikosseuraamuslaitoksen antama lausuntopalaute. Rikosseuraamuslaitos pitää esityksen sisältöä kokonaisuutena asianmukaisena, eikä asiassa aiemmin jo lausuttuun ole lisättävää.

Lakimies

Rikosseuraamuslaitos

Heidi Lokasaari